

Lukostřelba

Proniknout do tajů opravdového lukostřeleckého umění vyžaduje hodně trpělivosti. Když se na zahradě střílí luky a šípy domácí výroby do terčů nakreslených křídou na vratech od stodoly, má to s oním ušlechtilým sportem pramálo společného.

Na rozdíl od řady sportů, s nimiž lze začít v podstatě samostatně, budete u lukostřelby od začátku potřebovat rady odborníka. Je dobré vyhledat trenéra, který se vám bude věnovat, zajít ke specializovanému prodejci vybavení a nechat si dobře poradit, s čím začít. A pak mít dost času a trpělivosti, za níž však budete po zásluze odměněni.

Tři disciplíny

Lukostřelba se dělí na tři disciplíny: terčovou, terénní a halovou.

Terčová střelba se odehrává venku, na hřišti. Závodník vyšle na terče celkem 144 šípů, a to ze čtyř různých vzdáleností: z 90, 70, 50 a 30 metrů (ženy 70, 60, 50 a 30 metrů), vždy po šestatřiceti šípech. Terče jsou desetibodové (5 barevných kruhů po dvou bodech). Pro vzdálenost 70 a 90 metrů mají průměr 122 centimetrů, pro střelbu ze 30 a 50 metrů pak průměr 80 centimetrů. Jednoduchým matematickým úkonem si lze spočítat, že maximální možný bodový zisk je 1440 bodů (všech 144 šípů by zasáhlo desetibodové pole). Ovšem to se zatím nikomu nepodařilo. Světový rekord je 1379 bodů.

FOTO: ARCHIV

Při terénní lukostřelbě záleží také na tom, jak dokáže závodník odhadnout vzdálenost. Terénní okruh se čtyřřadovými terči absoluuje střelec dvakrát, přičemž poprvé nezná vzdálenost mezi metou, od níž střílí, k terči. Když okruh dokončí, rozhodčí celou trať přestaví a k metám umístí cedulky se vzdáleností k terči. „Ovšem dnes už závodníci dokážou vzdálenost odhadnout s met-

rovou přesností,“ říká český reprezentant František Hadaš.

A v hale? Tam se střílí 60 šípů ze vzdálenosti 18 metrů. Terč má průměr 40 centimetrů.

Jak začít

Když už se rozhodnete začít s lukostřelbou, vyhledejte odborníka, který vám bude ze začátku pomáhat. Na internetu najdete kromě stránek Českého lukostřeleckého svazu i odkazy na řadu oddílů. Ve specializované prodejně vám zase vysvětlí, jaký je rozdíl mezi kladkovým a reflexním (olympijským) lukem a pomohou vám do začátku zvolit vhodné náčiní. Počítejte asi tak s tří- až pětistovkovou investicí. Špičkové luky se dají samozřejmě pořídit daleko drah – třeba za třicet tisíc korun.

Historie z doby kamenné

Lukostřelba je jednou z nejstarších válečných a později sportovních činností. Prapočátky podle všeho sahají až do doby kamenné (20 000 let před naším letopočtem), skutečními mistry ale byli hlavně staří Egypťané o patnáct tisíc let později – lukostřelbu si osvojili jako nástroj pro lov i boj.

Starí Chetitové zase stříleli z lehkých a rychlých vozů, díky čemuž se stali nejobávanějšími válečníky Středního východu. Jejich sousedé – Asyřané – vyráběli luky a šípy z rozmanitých materiálů. Například ze zvířecích šlach a parohů. Nový, prohnutý tvar a také celkové zkrácení luku jim umožňovalo snadno střílet ze hřbetu uhánějícího koně.

Zručnými lučištníky byli též staří Číňané. Válečné vozy za vlády dynastie Šang (1766 až 1027 před naším letopočtem) byly konstruovány pro tříčlenné „týmy“: řidiče, kopylníka a... lukostřelce. Za vlády následující dynastie se pak již pořádaly turnaje ve sportovní lukostřelbě, při nichž hrála i hudba.

Anglická literatura oslavuje luk pro slavná vítězství v bitvách u Crécy, Agincourtu a Poitiers. První organizovaná soutěž v lukostřelbě se datuje do roku 1583. Do anglického Finsbury se tenkrát sjely celé tři tisícovky lukostřelců.

V dobách třicetileté války se začaly používat první pistole a bylo jasné, že luk s šípem coby válečná zbraň je minulostí. Od té doby byla lukostřelba pěstována jako sport.

Součástí novodobých olympijských her byla v letech 1900, 1904 a 1920. Pak zmizela a do programu byla znovu zařazena až v roce 1972. Od roku 1988 se soutěží i v kategorii týmů. Od poloviny července v New Yorku proběhne mistrovství světa (zároveň kvalifikační závod na olympiádu v Aténách 2004).

ADELA POLÁKOVÁ

INFORMACE

- Český lukostřelecký svaz www.czarc.com
- Mezinárodní lukostřelecká federace (FITA) www.archery.org
- Evropská a středomořská lukostřelecká unie (EMAU) www.emaau.org
- Olympijské hnutí (oficiální stránky) – www.olympic.org
- Český svaz kuší www.crossbow.cz
- Hadaš Archery (specializovaná prodejna) www.hadas.cz
- Jaso Archery Direct (specializovaná prodejna) www.archery.cz
- Grózer (výrobce vybavení) www.grozerarchery.com